

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

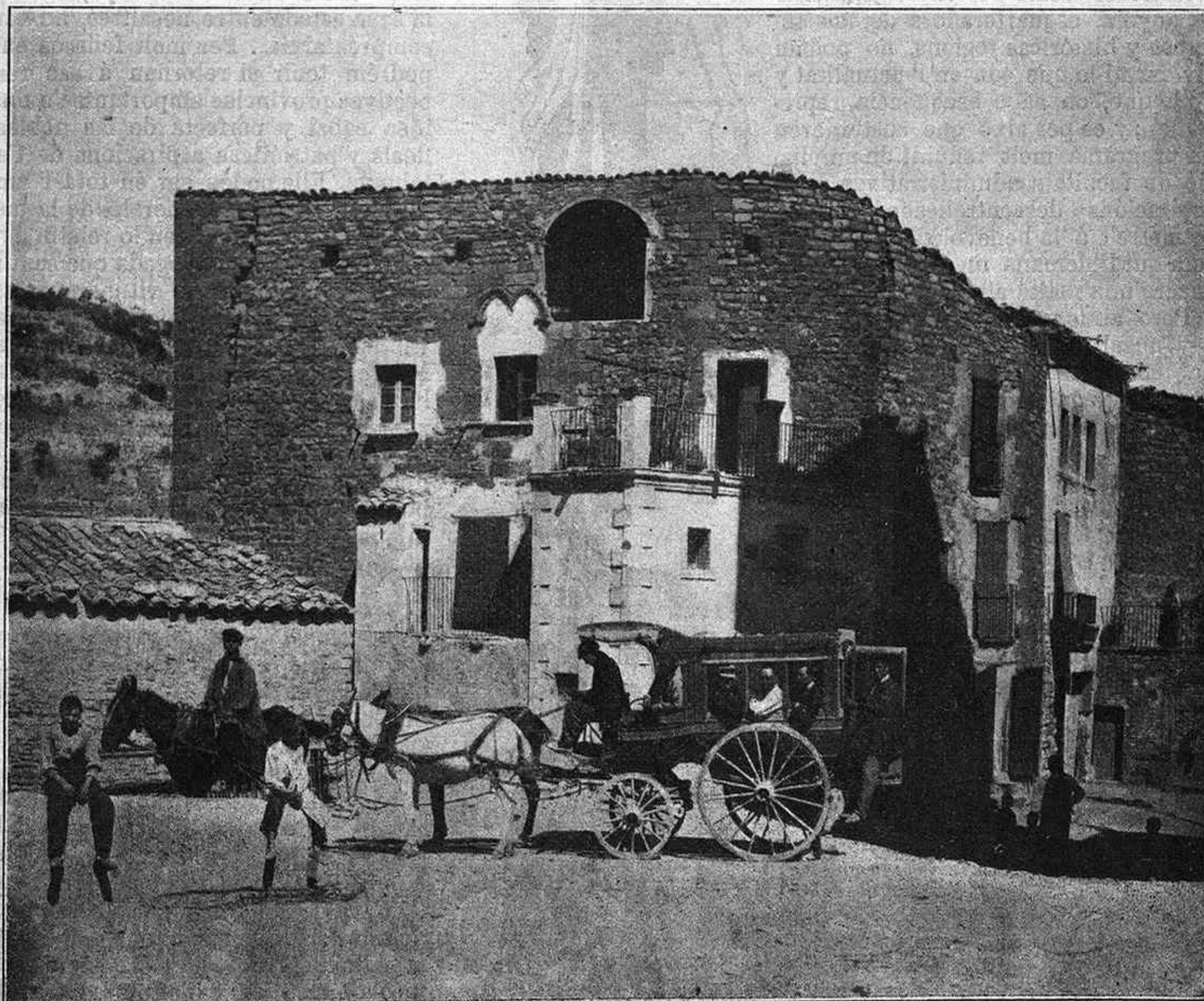
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIO

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

DE LA TERRA CATALANA

Vallfogona de Riucorp. —Plassa Major.

(Inst. de L. Armengol)

CRÓNICA

À CA LA CIUTAT

LA casi totalitat de las provincias espanyolas varen estar directament representadas en l' Assamblea de Diputacions provincials tinguda en l' históric Saló de Sant Jordi de la Casa de la Provincia: las pocas que deixaren d' enviarhi delegat s' hi adheriren expressivament; y las bascnnavarras excusaren la seva assistencia, alegant que lo que demanan las Diputacions espanyolas y encare alguna cosa més ellas ja ho disfrutaban al amparo del seu règimen foral.

Fora impossible negar l' importancia de un succés qu' encare que sos iniciadors no tingueren per convenient—y crech que obraren molt bé—donarli caràcter expansiu, Barcelona ha vist ab universal simpatía y ab íntima y ben justificada satisfacció.

No calía, no, fer un va-hi-tot d' entusiasme popular. Els ilustres representants de las Diputacions provincials espanyolas haurían pogut pensar que's tractava d' enlluhernarlos pera comprometre'ls, d' alterar la serena imparcialitat del seu esperit, pera ferlos anar més enllá de lo qu' ells bonament se proposavan.

Representants de uns organismes artificiosos creats per la centralisació espanyola, esquarteradora de las antigas y históricas regións, no podían olvidar ni lo que son en l' actualitat y no lo que, en sa conseqüencia, representan; y es per aixó que sustentaren un programa molt reduhit de ampliació de facultats administrativas y de aspiracions descentralisadoras, pera sotmétre'l á la benevolensa del Estat, com qui li demana un favor, ó millor encare una petita almoyna.

Pero aixís y tot precisa reconeixer —y nosaltres ho consigném ab gust— qu' en el calor dels debats, tantas quantas vegadas alguns oradors deixaren veure un més enllá francament

Fenómeno estupendo — que 'l poble, atónit, mira: el qu' era gran, s' arronsa; — el qu' era xich, s' estira.

autonomista, tots els cors esbategaren al ensemps y totas las mans s' ajuntaren per' aplaudirlos.

¿Quína proba més se necessita pera poder afirmar que l' aspiració autonómica reconstituidora de una Espanya nova, es la idea nacional per excelencia, la única que subsisteix poderosament arrelada en l' ánima dels diversos pobles que constituheixen la nació espanyola? Els més postrats, els més adormits, els més cataléptichs l' alentan encare. Casi 's pot dir que no han mort del tot perque aquesta idea viu en ells... y aquesta ha de salvarlos: ha de salvar á las parts y al conjunt.

Catalunya s' ha adelantat á proclamarla, ab tot el vigor de un poble fort y connaturalisat ab ella, dat que tota la seva historia es una manifestació brillant de la virtualitat dels principis autonomistas, y avuy en els moments crítichs, en els instants de perill en que tot sembla que tingui d' ensorrar-se, en l' hora suprema en que s' ha consumat el fracás del règimen centralista, Catalunya ofereix el seu enteniment, el seu cor y 'l seu bras á totas las regións, ansiosa de que aquestas apreciant la bondat dels seus intents, cooperin ab ella á sa propia salvació y á la salvació d' Espanya.

Per ditxosos ens podrém donar si 'ls dignes representants de las Diputacions provincials d' Espanya, durant la seva estada entre nosaltres, ho han comprés aixís... Per molt felissos ens podrém tenir si retornan á sas respectivas provincias emportantse'n una idea cabal y perfecta de las nobles, lleals y patrióticas aspiracions de Catalunya. Ells poden ser en tota l' amplitud d' Espanya els heralts de la justicia y l' imparcialitat en lo relatiu á la nostra terra. Y cada vegada que sentin que 'ns insultan ó 'ns vituperan atribuintnos móvils egoístas y anti-patriótichs, ells podrán dir:—Mentida! Mil voltas mentida! Coneixém á Catalunya y responém per ella. La coneixém tan bé com á vosaltres mateixos que tan fàcilment perdeu el sanderi y fins el sentit moral tan bon punt veyeu posadas en perill imminent las vostras iníquas explotacions de una nació á la qual haveu fet tan desventurada!

*
*
*

Barcelona s' ha ofert tal com es als ulls dels respectables hostes: gran, alentada, treballadora y hermosa, naturalment hermosa.

Els l' han poguda veure en admirable conjunt desde la cima del Tibidabo, y en detall recorrent sos animats carrers y passeigs y visitant alguns dels seus establiments públichs y particulars: el Port, que se 'l paga Barcelona; la Casa de Maternitat, alsada ab fondos de la Provincia; la de Caritat, que la mateixa Provincia vé sostenint fa més de un sigle, y distints centres de treball que deuen la seva existencia á las iniciativas particulars.

En cambi, d'edificis del Estat no n'han pogut veure cap que valgui la pena... ni una mala Casa de Correus y Telégrafos. Pera cumplir aquests serveys tan necessaris á una ciutat tan populosa y activa, l'Estat va á lloguer.

Sabém que l'admiració dels hostes per Barcelona ha anat en *crescendo*. Molts d'ells no hi havían estat may, y ab tot y haverne sentit parlar ab gran encomi, la realitat de la visió personal superará de moltíssim el concepte que se'n havia forjat la imaginació benévola. Felicitemnos de aquest resultat.

Res convé tant avuy com que se sábiga y s'afirmi ab aquest coneixement la importancia real y positiva de la Capital de Catalunya, la qual no es un conglomerat d'elements adventicis, sino un gran foc de assimilació y de vida en tots els rams de la humana activitat. Barcelona, al revés de altrs capitals merament burocráticas, viu ella y difundeix la vida per tot Catalunya. Ben bé se'n haurán donat compte 'ls nostres hostes, al contemplar desde las alturas del Tibi-dabo y del Montserrat un aixám de poblacions activas y feyneras que creixen y prosperan, las unas al calor de las fornals de la industria, las altrs convertint en jardins fins las ingratas aspresas del terror. Aquí haurán vist fins ahont arriba la maldat de la falornia escampada per certs elements insensats que proclaman l'antagonisme de la industria y l'agricultura, las dos germanas bessonas

de la riquesa de las 'nacions... Y á Sant Sadurní de Noya, ab una copa de rich espumós catalá haurán pogut beure á la prosperitat de un poble fort que ab sos grans exemples desmenteix las grans mentidas dels seus enemichs.

*
*

Al tornar á sas provincias, no olvidin may els seus dignes representants que Catalunya té una cosa més gran que sa prosperitat material; no olvidin que té una idea llibertadora: la de redimir á Espanya de la seva postració, y un desitj vehementíssim: el de que totas las regions imitin l'exemple seu y 'l superin en lo possible.

Representants de las provincias espanyolas: des-
perteulas!

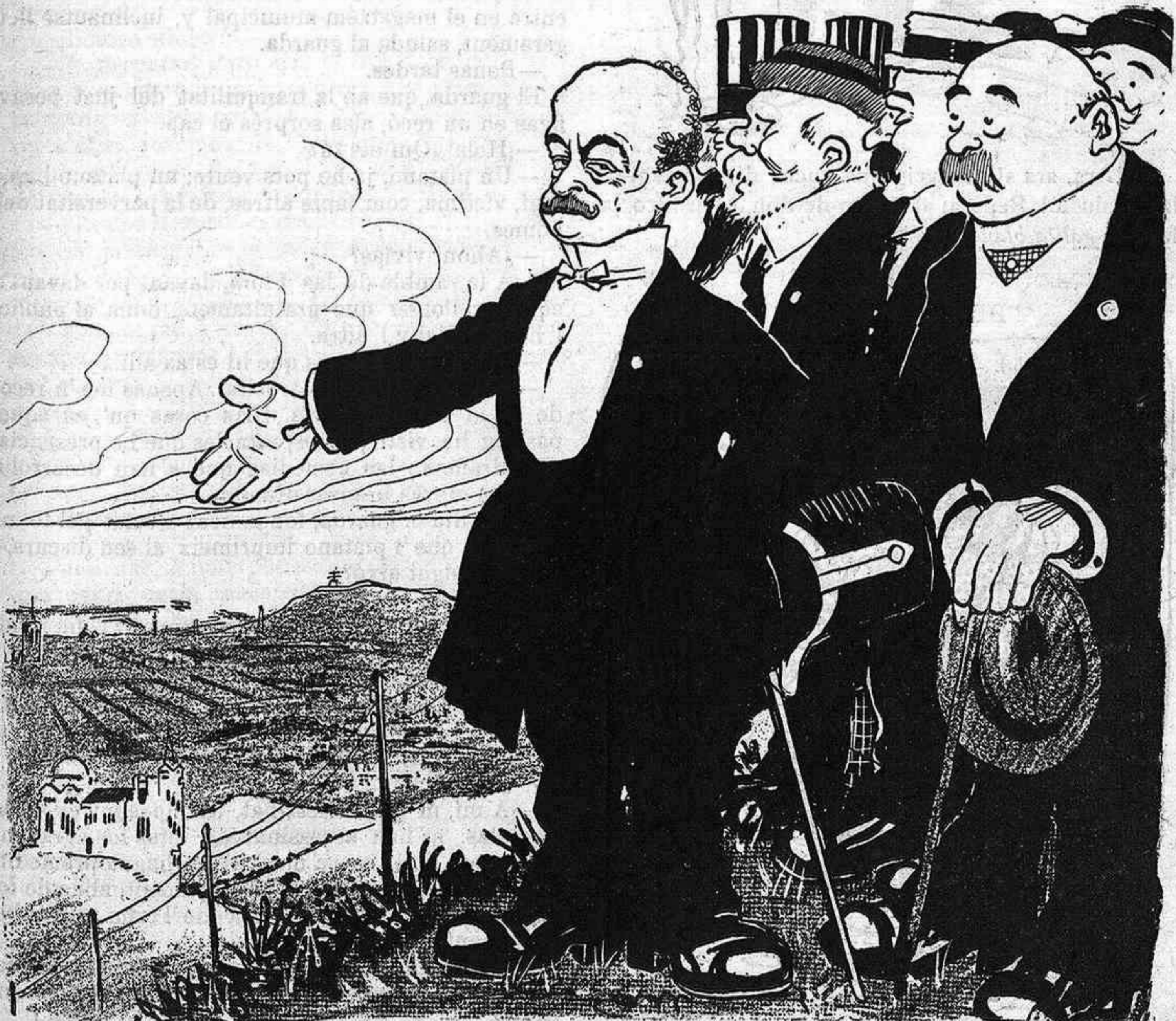
P. DEL O.

¿PER UN PETÓ?

Per posart l'honra á son puesto
vareig saber que tú, Paula,
vas dir á n'el teu... *simpátich*
m'havías donat la llauna.

Tot per ser massa atrevit...
¡Per ferte un petó en la cara!

ELS REPRESENTANTS DE LAS DIPUTACIONES PROVINCIALES AL CIM DEL TIBIDABO

EN SOSTRES: —¡Veyeu? Aixó es Barcelona. Una ciutat que no té més que dos ideals: treballar forsa... y suprimir las sangoneras.

SÍNTOMA INFALIBLE

—¡Ara, ara sí que veig que aném directament á la revolució! Repara; al teatro de don Alejandro ja fan *La gatita blanca*.

BEN PREGADA...

—¡Vaja, donal Cinch sentiments, y 't toco la mat-chicha tres vegadas.

Pro al passarthi el mocador
tot seguit marxá la taca.
...Y... res més; que aquestas foren
las renyinas de nosaltres...
va sé una taca de pols
y la pols... sols bufant marxa.

Está molt bé. Vas trobar
bona excusa... y tú pensavas
que jo no 'n sabría res
y que l'altra's ho tragava.
Pro al qui 'm va donar la nova
la vritat li vaig dir clara...
que si per un bes com dius
m'havías donat la llauna...

tindria més llaunas jo
que cap... ja m'entens tú, Paula.
Y de lo que dius de que
passanthi el mocador... vaja!...

la taca havia fugit...
Ja sabs que la teva cara,
si es cada taca un petó...

l'has de dú á cal *Quita-manchas*.
¿Y perque un petó t vaig fer
vam renyí? ¿m vas dar la llauna?
¡Per fer la pau dels que tú
me vas fer, cuánts te 'n dech, Paula!

J. MORET DE GRACIA

¡Pobres arbres!

Despullada de las sevas brancas, la robusta soca
entra en el magatzém municipal y, inclinantse lleu-
gerament, saluda al guarda.

—Bonas tardes.

El guarda, que ab la tranquilitat del just pesava
figas en un recó, alsa sorprés el cap.

—¡Holal! ¿Qui ets tú?

—Un plátano, ja ho pots veure; un plátano barce-
loní, víctima, com tants altres, de la perversitat dels
homes.

—¿Ahónt vivías?

—A la rambla de las Flors, davant per davant d'
aquell rellotger que gratuítament dona al públich
l'hora oficial y l'altra.

—Ja devía fer temps que hi estás allí...

—¡Pots contar! Una atrocitat. Apenas me 'n recor-
do de la meva infancia. ¡Las cosas qu' en aquell
passeig he vist! ¡Els espectacles que he presenciat!
¡Els dramas y las comedias que s'han desenvolupat
sota las mevas brancas ufanosas!...

—Y—díu el guarda, fonament afectat pel tó me-
lancólich que 'l plátano imprimeix al seu discurs,—
¿cóm ha sigut aixó?

—¿Aixó?... ¿Qué?

—La teva desgracia, la teva mort... ¿T'ha rendit
la vellesa?

—¡La vellesal... ¿Ignoras tú que ara á Barcelona
ja no hi ha cap arbre qu' envelleixi? Si exceptuém l'
alzina del passeig de Gracia, raro es vegetal que en
la comtal ciutat ha tirat més enllá de mitj sigle.

—¿Y donchs?...

—A mí, m'han assassinat, vet'ho aquí en pocas
paraulas: m'han assassinat ab totas los agravants
de la ley. En la meva mort hi ha hagut premedita-
ció, alevosía, nocturnitat, ensanyament, abús de for-
sa, tot lo que 's necessita pera que 'l crim resulti ben
repugnant y odiós.

—Conta, conta—fa 'l guarda, vivament interessat:
—aquestas cosas m'agrada saberlas. ¿Qué ha suc-
cehit?

—¡Res!... Yo inocente en paz, vivia, quan un día
vingueren uns homes y taparen tot aquell tros de
Rambla ab bossins de fusta...

NOVEDATS.—UN ÉXIT TEATRAL

LA MALA SOMBRA

Celebrat quadro de costums andalussas, dels germans Quintero.

—Alló dels tarugos.
 —Exactament. Per desgracia aquells tarugos estaven impregnats d'una substancia...
 —Creosota...
 —... Que al disoldres y penetrar en la terra m'atormentava las arrels y lenta y constantment me las pudria.
 —¡Bonica situació!
 —¡Pots contar! Pero aixó al fi y al cap no més donava torment per la part dreta. Per la esquerra m' succehia un'altra cosa. Allí no hi havia tarugos de fusta ni emanacions de creosota, pero estava tot plé de canyerías d'aygua y de gas y cables d'electricitat, tant ó més nocius que 'ls tarugos.
 —¿També despedían malas olors?
 —¡Jo ho sapigués lo que d'aquells tubos interminables s' escapava! Pero lo pitjor eran las remocions de terra que á cada moment havia de soportar. Ara perque á la canyería del gas hi havia un escape, ara perque á la del aygua se li havia ocuregut posarse á vessar, ara perque 'l cable eléctrich acabava de sufrir una avería, alló era un moviment contínuo, un etern cambiar la terra de puesto, un perpetuo torment pera las mevas pobras arrels, que 's veyan brutalment rebregadas, talladas, trossejadas, feridas de mort.
 —Ja vaig comprenent...
 —¡Es clar! Minat per la esquerra el meu organisme per aquesta inacabable tortura, envenenat per la dreta ab las traydorás filtracions dels tarugos creosotats ¿qué havia de succehir? Anit, agotadas las forsas, cansat, rendit per aquella lluyta constant y encarnissada, m'he deixat anar tan llarch com era... y aquí'm tens.
 —¡Desdixat arbre!... Pero l' arcalde, 'ls administradors de la ciutat ¿qué no ho veyan aixó? ¿Que no podían prevenirho?
 —L' arcalde y 'ls administradors de la ciutat, no veuen, ni prevenen ni saben res. Més te diré; no sòls contemplan ab la major indeferencia cassos com el meu y altres pel estil, sino que, en el fons hasta crech que se 'n alegran.
 —¿Qué dius?
 —Lo que sents. A Barcelona l' arbre no es estimat. Pitjor que no ser estimat: se li té odi, se 'l atormenta ab sanya, se 'l mata ab gust.
 —Ara recordo que mesos enrera ja varen venir-

ne sis ó set de plátanos com tú. ¿També sufriren la teva mort ignominiosa?

—No... Alló va ser una historia diferenta, pero en realitat demostració també del poch respecte que á Barcelona 's té al arbre. Aquells set plátanos moriren á mans del *Inglés*.

—¿El del tranvia?

—El mateix. L'home tenia el propósit de posar en circulació per la Rambla dos ó tres cotxes de certa altura, y com que aquells arbres li feyan nosa, l' Ajuntament, que pera complaure á las empresas tranviarias sacrificaría tota la flora del món, autorisá fredament el crim y 'ls set plátanos foren sense remissió arrencats.

—Y ara tú ¿qué?

—¿Jo?... Aquí, á esperar que 'm trossejin pera convertirme en cadiras, en llits de Viena, en llenya... ¡Ja estich llest, ja he fet á tots!... La meva missió ha terminat.

—¡Pobre arbre!...

—¡No ploris!—fa 'l plátano, veyent brillar en els ulls del guarda una llágrima tremolosa:—Si per cada arbre que portarán al magatzém t' has de despacientar d'aquesta manera, ¡estás tú ben fresch! Pero, desde ara t' ho dich, ab el rumbo que han pres las cosas, ne vindrán molts d'arbres aquí, molts, molts, ¡molts!...

A. MARCH

UNA VERITAT

—¿Qué es—digué la Clemencia al filósop Segismón— lo més inútil del mon? Y respongué:—La experiencia.

—¿Y la causa?—Aixó es ben clá: sòls á la vellesa 's té; milló dit, quan ella vé el deixeble ja se 'n vá.

M. ZAPATA Y F.

CONTRAST

Aquesta mateixa nit ab delit t' he somiada.

febrosa y enjogassada
de nostre amor en l' oblit.

—¡Estar sempre aixís voldria!—
tú m' has dit ab alegría.
Y de cop m' he despertat,
donchs l' ull de poll m' ha donat
fibradas de gelosía.

JOSEPH CASADESÚS

LLIBRES

RECORTS Y FANTASÍAS per APELES MESTRES.—El *Poble catalá* ha obsequiat als seus subscriptors ab aquest llibre, qu' es un aplech de impresions personals, las unas viscudas, las altrás imaginadas. El poeta artista tan justament celebrat, se mostra en aquest llibre com un excellent narrador de cosas que han de ser interessants—fins las més nimias—per ser ell quí las conta ab la magia de un estil ben propi, ben seu, plé de vida y pastositat, de llum y de color, sens empró forsar may la nota de la naturalitat fidelment observada.

No trobém millor manera de donar una idea del llibre que reproduhir dos de sos capítuls, de las seccions corresponents en que apareix dividit. Un recort y una fantasia.

PARLANT AB EN PEREDA

Era una mitjdiada freda, boyrosa y emplujada com solen serho las de tardor á Polanco.

Tot centemplant ab displicencia aquell cel de *panza de burra*—com allá sol dirse—saborejavam en Pereda y jo, els darrers glops de café entre xuclada y xuclada á las respectivas brevas.

Durant el dinar havíam parlat—per no perdre la cos-

túm—de literatura y sobretot de literatura catalana. Pero llavoras, com si la pluja que queya pertinás vidres enllá ens hagués aygualit las ideas, havíam acabat per no dir paraula.

De sopte 'l gran *montañés*, ab aquella ingénua brusquedat que tan peculiar li era, va preguntar:

—Y per qué no proba d' escriure en castellá?

—Hi escrich més de lo que ningú 's pensa. Sí; hi escrich... pero no ho publico.

—¡...!

—Per una rahó molt senzilla; perque no puch rellegir fredament una plana meva, escrita en castellá, que no hi trobi una catalanada. Damunt del manuscrit ho corretjeixo y ningú m' estira las orellas; pero si aixó 'm passés ab una plana impresa, llavoras fóra jo mateix quí me las estiraría.

—Y á qué díu catalanadas?—exclamá en Pereda, arrugant el front. ¿Sab de que tenen por vostés? ¿Sab á quí temen? Als crítichs de Madrit, an aquells *chicos* de la premsa que 's miran per damunt de la espatlla tot lo que vé de provincias, que 's complauchen en trobarhi faltas y califican de tals cosas que no ho son; mentres ells, en cambi, els cassadors de provincialismes, ens infestan el castellá de *madrilenyismes*—que molt sovint no son res més que idiotismes—quan no de galicismes, lo qu' es molt pitjor, y de tota mena de barbarismes, perque portan al pap, mal pahidas, unas quantas dotzenas de paraulas de llenguas que desconeixen, y que han apresas en las columnas dels periódichs extrangers.

La *boutade* vá clavarme. En Pereda, un xich calmat per aquella especie de victoria, vá proseguir:

—¡Provincialismes!... ¡Catalanismes!... ¿Qu' és tot aixó sino paraulas, locucions que cada escriptor aporta de la seva regió, perque no 'n troban en castellá que li responguin ab prou precisió—que hi faltan tal vegada;—fiors espigadas en els camps espanyols, y que venen á enriqueir la toya de la llengua espanyola? Perque tot aixó es riqueza espanyola, y lluny de deixarla perdre, es fer obra bona treurela del olvit y ajuntarla á la riqueza na-

EL ROBO DE LA COOPERATIVA DELS XANXES

—¡Válganos san Patantúm!
¡Robarnos en nuestra casa!

¡A nosotros, los conspicuos,
los reys de la vichilancia!

À LA SECCIÓ MARÍTIMA

EL GUARDA (*ab profunda convicció:*)—iPer fi va á efectuar-se la reforma del Parch!... El mar se 'n cuydará.

cional. Aixó no es malmetre la llengua com molts pretenen, sino enriquir-la, engrandirla, vivificar-la. No pot figurarse las *peloteras* qu' en aquest sentit he sostingut ab més de quatre académichs que per «llengua espanyola» no admeten més que la del teatro clássich, perque desconeixen en absolut la riquesa que viu en las llenguas y dialectes regionals!...

No tinguin por, donchs, de cometre provincialismes, que tot lo qu' es espanyol es d' Espanya; lo que no tole-ro, lo que m' crispa, lo que m' ataca 'ls nervis es que m' infectin el castellá ab veus y giros importats del extran-ger, perque aixó sí qu' es desnaturalisar ben inútilment la nostra llengua!

Jo no sé,—ó quan menys no ho recordo—qu' en Pere-da hagi estampat tan categóricament aquesta opinió en alguna de sas obras. Pero sí voldria que aqueixas paraulas fossin conegudas de tots els castellans *castellanisants* que tan rigoristas se mostran ab tot lo que vé de provin-cias. Y voldria més: voldria que las meditessin els es-

criptors catalans que ab tan de zel y tan escrupulosos recusan molts paraulas castellanas—diguém espanyolas—que fatalment, per la ley de la evolució á qu' están subjectas las llenguas com tot lo qu' existeix, han pres carta de naturalesa entre nosaltres; y qu' en cambi se complaohen en empedrar de galicismes la llengua cata-lana.

LA MONJA

I

Sota d' un dels ráfechs del silenciós convent, y vora la finestra de una celda, construhiren son niu una parella d' orenetas.

Una monja passava horas enteras contemplant l' amo-rosa parella treballant adalorada, y que sens treva li re-petía:

—Per qué no fas lo mateix? Coneixerías els goigs con-jugals, el sant orgull de construhir un niu y embellirlo...

—Qué se me 'n donal—contestava la Monja.—Tindria

de lluytar ab la vida. Aquí, la vida sense lluytas, es més regalada.

Un día la femella pongué un ou y dos y tres; y l' esposa xisclant alegrement repetía á la Monja:

—¿Per qué no fas lo mateix? Coneixerías els goigs maternals, els més sagrats per tota criatura nada.

—¡Qué se me 'n dona! Aquí visch sense conéixer aqueixos goigs, pero tampoch ne coneix els seus dolors.

Mes tart els ous se transformaren en aucellets, y els pares semblavan tornarse boigs d'alegría y el niu estava en perpétua festa, y 'ls vells unint llurs veus á las dels petitets, repetían á la Monja:

—Per qué no fas lo mateix? Coneixerías la felicitat suprema: veure perpetuadas en nous sers las nostras més sublimes afecções.

—¡Qué se me 'n dona!—respongué la Monja.—Els fills son ingrats; el día que se sentirán prou forts per no necessitarvos vos abandonarán y aixís vos recompensarán de vostra pena.

II

Passat algún temps els aucellets novells sacudiren las alas, allargaren el coll fora del niu y 's llansaren al vol.

Partiren cantant per no tornar.

Llavoras els esposos, ajuntant llurs béchs murmuraren:

—Torném á comensar.

Y girantse á la Monja afegiren:

—¿Per qué no fas lo mateix?

La Monja s' arronsá d' espatllas y respongué:

—Per qué?

—Per cumplir la ley divina... que tú no cumpleixes.

La Monja 's retirá de la finestra sense comprendre'ls. Aqueixas paraulas «la ley divina» no havían pogut penetrar en son cap ni en son cor.

Ab lo transcrit creyém n' hi ha prou pera comprendre l' hermosura del últim llibre del Apeles Mestres.

RATA SABIA

PRINCIPAL

El concert de la María Gay ha sigut un verdader acon-teixement. Hi havia verdader afany per sentir á la nostra simpática paisana després de sa llarga estada al ex-tranger, ahont els públichs refinats se la disputan, y aixís res te d'extrany que 'l teatro s' omplís de gom á gom. La concertista se troba avuy en el plé esclat de sas facultats. Sa veu de *mezzo soprano* pcent y vibrant es ademés dúctil y ben impostada. Y com siga que la Gay canta ab gust y sentiment, es inútil dir que l' escullit programa 'ns va agradar com brescas. Una serie de cants de diverses épocas y de distints géneros abarcava la primera part del programa, y l' última un devassall de cants de la terra. La Gay, expressiva sempre, 's feu aplaudir ab deliri.

En la segona part son germá Lluís Pitchot feu gala dels avensos que ha fet en l' estudi del violí. Pero pera brillar será precís que domini una mica 'l seu tempera-ment massa desbocat.

Molt bé 'l pianista Wagner acompanyant als dos artistas.

ROMEA

De fixo que 'l Sr. Godo al escriure *Fugint del niu* se vá recordar del género *vaudevillesch* traspirenaich, qu' es per cert de difícil aclimatació en la escena catalana.

A tal propósit imaginá l' aventura de una parella de colegialas plenas de ingenuitat, pero que fugen ab els seus promesos, anant primer á Calella, després á Montecarlo y per fi á París, ahont las fugitivas troban á sos respectius papá y mamá, viudos tots dos, y que durant tota l' obra las han estadas buscant inútilment, hasta que al autor li vé bé terminar l' *imbroglio* ab un casament general. Tothom se casa menos un parell de inglesos,

qu' en algunas ocasions han obsequiat á las nenas ab una mica massa de assiduitat, y que no obstant y haver pas-sat aqueixas per tantas mans, tornavan *puras y sin mancha* als brassos dels seus pares... lo qual no deixa de ser una inverossímilitut, quan no es un tribut pagat pel Sr. Godo á la pudibundés de una part del públich. ¡Algún sacrifici s' ha de fer en aras de la moral de convenció!

El primer acte es el més rodó. La fugida de las cole-gialas ab l' automóvil del papá de una d' ellas es un re-curs d' efecte. Ara 'ls demés ja son més gastats. En l' acte tercer hi ha massa quartos y massa biombos y mas-sa confusions... En fi, *vieux jeu*.

L' obra de totas maneras va resultar del agrado del públich, essent cridat l' autor á las taulas al final de tots els actes.

La interpretació no passá de regulareta. Veritat es que 'ls actors no podían fer gala de una gran convicció, dat el carácter poch consistent dels personatjes.

CATALUNYA

En Novelli, de pas per América, 'ns volgué obsequiar ab una funció única, y 'l teatro s' omplí á vessar.

Pel gran artista passen els anys en vá. Cert que la seva veu no te avuy la vibració de temps enrera; pero encare fá de bon sentir, prestantse á totas las flexions que imposa la interpretació de un' obra. Lo que conserva es lo que constituheix el seu millor tresor: la maravellosa expres-sió del rostre y l' eloqüencia soberana de la mímica. ¡Vaya una manera de viure 'l protagonista del drama *Alléluja!* ¡Y ab quína facilitat se va ficar el cor del pú-blich dintre del puny!...

Després del drama, un monólech graciosíssim... ¡ey! interpretat per ell; que si un altre s' ho proposés, ja vol-dría veure jo lo que succehiría.

Y al final del monólech, y ab ell enlassadas la prome-sa de tornar á Barcelona la próxima primavera.

Els seus admiradors, desd' avuy, anirán contant els días que faltan fins al seu retorn.

GRANVIA

El guante amarillo de 'n Jackson y en Capella, música dels mestres Vives y Jiménez, molt aplaudit á la Vila y Cort, tingué aquí un éxit una mica repelós.

¿A qué atribuirho? Els inteligents en aquest género estimulante ne donavan la culpa á certas deficiencias plás-ticas de carácter femení. Podría molt ben ser que tinguessin rahó, perque aquesta classe de produccions se salvan sempre no per lo que instruheixen, sino per lo que *ensenyan*.

EN ELS DEMÉS TEATROS

Els cartells anunciadors de l' obertura del abono fan centinella á un y altre costat de l' entrada del *Liceo*. Es d' aplaudir l' activitat del nou empresari, Sr. Volpini. —Inauguració: 'l 24 del actual ab *Sansone y Dalila* de 'n Saint-Saens, baix la direcció del mestre Nini-Bellucci. —Ja veuhen *Sanson*... Una ópera *de forsa!*

Al *Apolo* s' ha estrenat un drama de 'n Pompeyo Gener, titulat: *El Capitán Tormenta ó la Toma de la Bas-tilla*. Aquesta producció reproduheix escenas de la gran Revolució francesa, presentadas ab verdader coneixe-ment de l' época. Es un bon drama popular y tingué un éxit merescut.

Al *Circo Español* també s' ha estrenat ab éxit fa-vorable una de las últimas produccions del habilidós Sardou, titulada: *La Hechicera*.

Al *Tivoli Circo Equestre* se van succehint las fun-cions animadíssimas, en las quals sobresurten els tira-dors boers capitá Srema y Miss Alice y Nina que fan blanchs prodigiosos, y *Mr. Roland* un transformista que realisa maravellas dignas de las Mil y una nits. Val la pena de anarho á veurhe.

FRONTÓ CONDAL

Bé de debó jugaren rojos y blaus el partit de diumen-je. El bando blau el formavan nostre paisá Sanjuan y en Salazar que estigué fet un colós tota la tarde, no podent-se dir lo mateix del seu davanter, qui no feu altra cosa que sortirse del pas. Els vermells eran en Claudi Mar-quinés y l' antich Villabona; aquests jugaren magistral-ment, y á pesar d' anar enderrerits de 4 ó 5 tantos fins á las acaballas del partit, lograren aconseguir als contraris gracias á un valent esforç de 'n Claudi que s' apuntá el 50 quan aquells ne tenían 44.

LA SOLIDARITAT Y 'LS PRESOS POLÍTICHS

—S' acosta el moment, ciutadans. Prompte podreu donar l' adieu á aquesta casa.

Altra vegada 'ls catedràtics ab tres pams de nás; y la entrada, un plé complert.

CINEMATÓGRAFO BELIOGRAFF

Ocupa l'espai local ahont hi havia instalat el *Café Alhambra*, en el Passeig de Gracia. Las condicions de capacitat, donchs, pot suposarse que son excelents. Afegeixis á aixó un decorat esplendorós, elegant y serio á la vegada y donará idea de lo que pot ser el nou saló «Beliograft» el més gran, el més cómodo y el més ricament presentat.

Las pel·luculas que 's donan son noves y interessants y amenisa las visions cinematográficas un gran fonógrafo de veu clara y potent. Las sessions se contan per plens á vessar.

N. N. N.

FULLARACA

A la primera bufada del *solidari* llevant, han caygut las fullas secas del arbre ministerial.

Las branques, com si vegessin apropiarse l'huracá, s'apoyan unas ab otras fent somoure 'l tronch corcat.

Desde l'arrel á la soca el vell arbre, tremolant, sembla que del llenyatayre present el cop de destrál.

Prou els que l'arbre conreuhan y n'han tret el fruyt molts anys, per acabar d'escurarlo fan esforços sobrehumans;

Prou per tornarli la vida que li fuig per quí y per llá, li fan empelts democràtics y el carregan de sulfat;

Prou perque no vagi á terra, en son patriòtic afany una *segona columna* colocalhi han intentat;

Prou els jardiners de cambra més entesos y *imparcials* ensejan, sense cap éxit, l'abono anti-catalá;

Prou el regan, prou el cuydan y l'enrotllan de puntals... però com més l'atormentan, més se debilita y cau.

El puntal de l'*amnistia* que li tractan de posar, l'aguantará una senmana, dugas, tres, un mes... un any...!

Peró per molt que apuntalin, si 'l vent Nort segueix bufant, farà com el de la Rambla... Y lo que ha de ser, será.

No sé per qué entre nosaltres hi há aquest costum malehit de desferse en impropis contra 'l govern de Madrid.

Y el mal costum, cada día va extenentse tant y tant, que ara ja no sols se tracta del *egoísmo catalán*.

Las protestas que ara surten son figas d'altre paner y 's veu que 's fan *solidarias* fins las pedras del carrer.

Las Diputacions reunidas en aquesta capital, també acordan, totes juntas, queixarse al govern central.

Un govern qu' es la fió' y nata y injustament l'ataqué!... Un govern que, si ho sabíam, casi ni 'ns el mereixém!

Ara mateix, compadintse de la nostra situació, está estudiant un projecte que no hi ha al mon res milló.

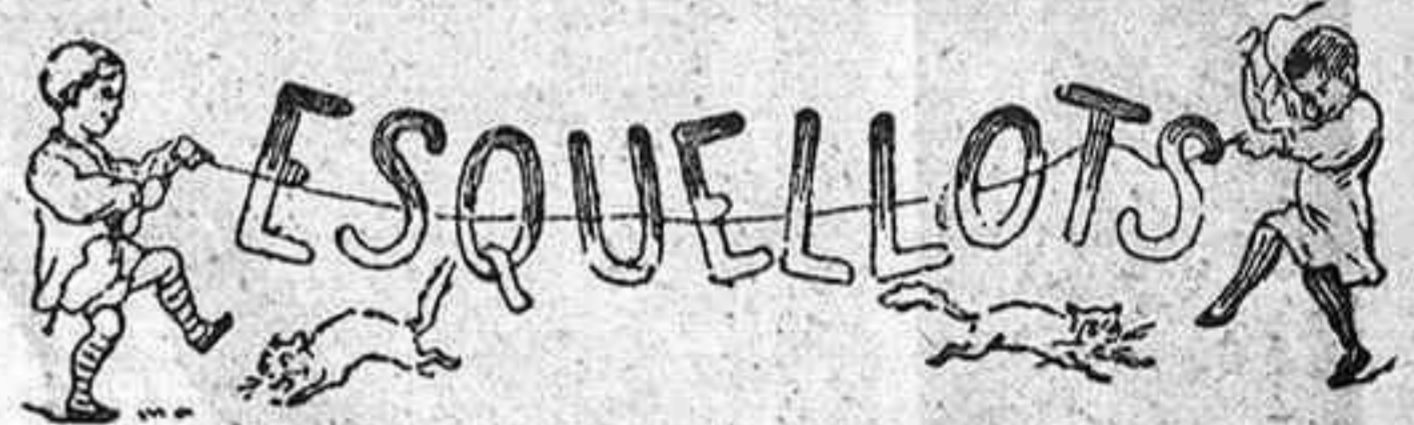
Aquí, que per treure 'ls pobres ab el respecte degut, tants filántrops y humanistas la xaveta hi han perdut,

ara que un govern magnánim, per enriquí á la Nació vol fer monedas de níquel, ¿hem de criticarlo? No!

Lo qu' hem de fé' es aplaudirlo, perque un cop posat á fé, després de las que projecta ne fes de *llaruna* també.

Alashoras... *¡Aleluya!* Si arriba aquesta ocasió, no hi haurá aquí més ricatxos que vostés... y un servidó.

PEP LLAUNÉ

No 's dirá que 'ls nostres edils no treballan: no 's dirá que quan s' hi posan no fassin feyna llarga.

La senmana passada aprobaren els pressupostos en una sola sessió que va durar dotze horas, la major part d'ellas de nit.

Un sereno deya ab aquest motiu:—Ja tením qui 'ns fa la competencia!

¡Pobres regidors!

Son ben dignes de compassió... sobre tot els casats.

Perque més de un n' hi haurá que al retirarse á casa seva marejat per una sessió tan llarga, perduts els colors de las galdas y fent ulleras, se trobaria ab la seva dona tota incomodada que li diria:

—Vaya unas horas de venir... ¡Calavera! ¿Cóm puch estimarte portant una vida com la que portas?

Ah! Per fortuna no tením aquí establert el divorci al estil de Fransa: d'altra manera presumo que l'exacte cumpliment dels debers edilicis donaría lloch á la dissolució de alguns matrimonis.

En dos ó tres qüestions distintas ha resultat que la majoria que capitaneja 'l Sr. Giner de los Ríos, s' ha convertit en minoria.

Aixó no es tant de sentir tenint en compte que las qüestions que han donat peu al desmembrament, son las unas d' estricta justicia y las otras altament convenientes als interessos de la ciutat.

Lo succehit revela que la solidaritat municipal está ja en marxa.

Valia la pena de que l' Ajuntament hagués publicat una esquila mortuoria del arbre de la Rambla de las Flors que á la matinada del dilluns va derrumbarse.

Segons els meus cálculs faria uns 43 anys que va ser plantat... y bé 'n podia viure altres tants si li haguessin donat el tracte á que tenen dret els arbres de bé, alberch de una caterva d' aixerits pardals y dispensadors de sombra benéfica en las xardorosas diadas de la canícula.

Peró ningú més mal tractat que aquells un día hermosos exemplars de la vegetació urbana.

Desde que s' entarugá la Rambla s' atipan de creosota, y aquesta sustancia es per ells un veneno. Sas arrels á través de una terra podrida y pudenta no xuclan més qu' emanacions de gas... y aixó quan al obrir un vall no las amputan despiadadament.

¿Cóm poden viure en tals condicions?

El plátano difunt va deixarse caure poch á poquet, ab una gran prudencia, com si li dolgués fer mal á algú. Espategava com si gemegués... ¡Trista agonía!... Y aquells gemechs servían de avís als transeunts, que se 'n retiravan ab prudencia y 'l contemplavan ab llástima.

Y al quedar desarrelat s'apoyá dolsament en la bifurcació de las branca del plátano de la filera oposada, com si li volgués dir á cau d'orella una frase de despedida.

¡Quí sab si li va dir, perque ho comunicués á tots els altres!

—Adeu y prepareuvos, que patint tots del mateix mal que jo, tots fareu dintre de poch la mateixa fi!

Una noticia, que als enamorats del art y de las bellas históricas deurá ferlos una barbaritat de gracia.

L'Alhambra, la portentosa Alhambra, aquesta superba página arquitectónica que 'ls árabes ens deixaren com un recort de la seva dominació fecunda, está enfonzantse.

Com que l'hermós monument no es materia explotable ni *imponible*, el Govern, naturalment, l'ha deixat abandonat. Y entre la dessidia dels homes y las injurias del temps, el vell edifici s'ha anat esquerdant poch á poch y... el resultat aquí el tenim: l'Alhambra s'está ensorrant, desapareixent, convertint en runa...

Consolemnos pensant que si 'l marvellós palau árabe, vell y rosegat, se'n va á la porra, dotzenas y dotzenas de nous y flamants convents y iglesias surgeixen per tot arreu.

Y fins de tant en tant, alguna plassa de toros.

Dels pressupostos municipals n'ha sigut excluída la cantitat que Barcelona pagava al Comissari regi de primera ensenyansa.

Trobo que l'Ajunntament ha fet lo que devía.

Es un rasgo de bona ensenyansa dirli al superior:—¿No ets tú qui has fet aquest nombrament? Donchs sigas tú qui 'l pagui.

Llegeixo en un periódich:

«Xina s'europaica.»

¿Qué vol dir aixó? ¿Que 'l Celest imperi va á imitar las costums y 'ls usos d'Europa?...

¡Pobra Xina, si es cert!... Ja ha ben rebut.

Si no venen forasters en las próximas festas de Nadal, será perque 'ls forasters no tindrán gust.

Y no 's podrá pas dir que s'haja perdut per la Comissió de Atracció.

Lo qual ha tingut una pensada de primera.

Nada menos que ha ofert dos premis de 750 y 500 pesetas respectivament als dos *pessebres* que resultin més artístichs, á judici de un jurat compost de un individuo de la referida comissió, un regidor, dos industrials y dos artistas designats pels Círculs Artístich y de Sant Lluch.

Perque la cosa es molt grossa!... ¡Y á gran idea, gran jurat!

•••

Desd'avuy me propono registrar els principals periódichs d'Europa y América afanyós de veure lo que 'n diuhen respecte á la pensada dels *pessebres*.

Perque no duptin que la major part d'ells se la pendrán com el preliminar de l'Exposició Universal, ab que Barcelona, dintre de dos ó tres anys pensa espatarrar al mon enter.

Sobre l'Assamblea de las Diputacions provincials va-reig sentir l'altre día una frase enginyosa.

—Per arribar á l'autonomia es ben poch lo que demanan—deya un autonomista.—Al cap-de-vall una mica, mica de descentralisació administrativa.

—Mes val poch que res—li objectá un oportunista.—En aixó se segueix el sistema dels pagesos del Sauco, que per obtenir cigrons grossos buscan ab preferencia per llevar els més petits. De la descentralisació á l'autonomia no hi ha mes espay que 'l que vá de la sembra á la cullita.

L'artista Barrau ha exposat á Ca'n Parés sis quadros que revelan la seva potencia y 'l seu domini de la técnica.

¡Alló es pintar, ab emancipació plena de tot amanerament, ab la vista, l'enteniment y 'l cor posats en l'observació de la naturalesa!...

COMENTANT UNA GAZETILLA

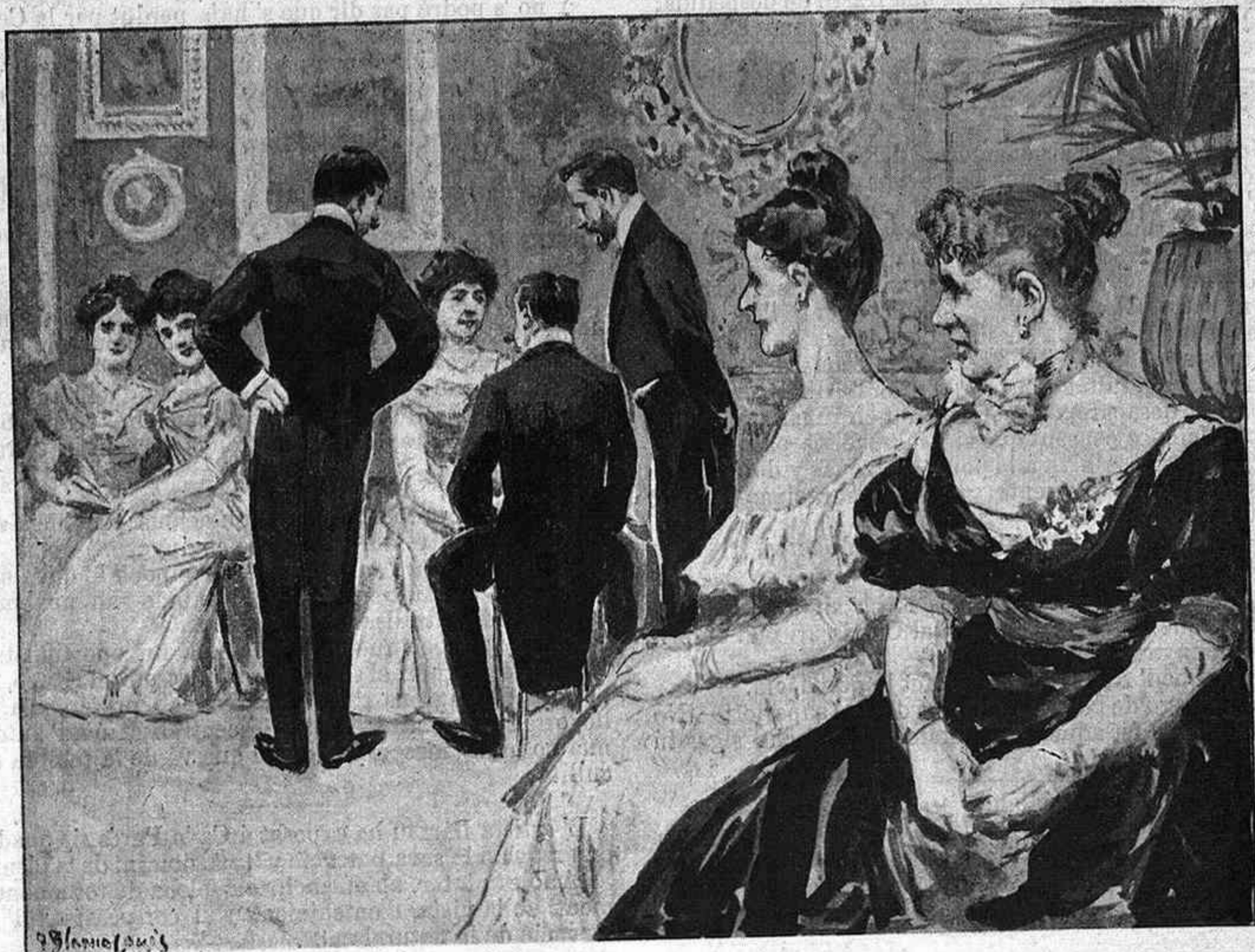
L. ALEGRÉ

—¿Qué diheu que diu?

—Que l' Ayuntamiento no pudo celebrar sesión por falta de número.

—¿Per falta de número... ó per falta de un'altra cosa?

EL TEMA DEL DIA EN LA «BONA SOCIETAT»

—iAy, marqués! No 'm parli més d' óperas ni de quadros... Digui, ¿quins nous detalls té de la boda del Machaquito?

Els quadros de 'n Barrau, en especial el Café del poble y el Saló de ball, la Bremadora y el noy de la platja, son de aquells que 's respiren ab fruició. Ab els colors de la paleta hi están admirablement diluïts la llum y l'ayre. Molt bé, insigne artista... y deixeuvos veure sovint!

Cosas de Madrid.

En una recent disposició ministerial, s'autorisa á la Companyia del ferrocarril de Fransa pera continuar las obras que al llarch de la platja de la Mar vella está efectuant, pero—díu el decret—ab la condició de que ab las referidas obras no 's posi cap dificultat al desaygué del riu Bogatell.

¡El desdixat Bogatell, elevat d'un cop de ploma á la categoria de riu!

Ab la exacta idea que de Barcelona tenen formada els senyors de Madrid, el millor día concedeixen autorisació á qualsevol desesperat pera establir un tranvía eléctric de vía doble en las *avingudas* de la Corribia y Tapinería ó de Xuclá y Ramelleras.

¡Riu, riu el Bogatell!...

Verdaderament, caballers, n'hi ha per riure.

El nostre bon amich, Sr. Giner de los Ríos, partidari acérrim de que las ensenyansas estiguin baix la tutela del Estat—y es molt lliure de pensarho aixís—l'altre día en plé Consistori, passá de la ratlla dihent «que si 's tracta de demostrar que Catalunya 's basta y sobra pera tot, lo millor será que s'estableixin fronteras ab el resto d' Espanya, y que visca aislada.»

Que 'ns permeti el nostre ilustrat amich que li observem que quan més Catalunya 's basti y sobri pera tot, menos necessitat hi ha de aqueixas fronteras, porque la feyna de Catalunya es y será sempre difussiva, y res convé tant á Espanya com que pugui ensenyar á las demás regions á bastarse y sobrarse pera tot.

Las únicas fronteras que cal alsar han de ser las que s'oposin á las intrusions del Estat.

En una de las últimas sessions del Ajuntament, el Sr. Pinilla va tenir la filantrópica ocurrencia de demanar que 'l Parch, degudament il·luminat, estés obert tota la nit.

¿Y saben per qué?

Perque els militars que viuen en els quartels de l'altre part dels jardins, al anar á retiro no hajin de fer tanta volta.

¡Jesús, Jesús... Pinilla!... ¡Y quinas cosas se 'ls ocurreixen á n'aquests joves intellectuals!

Pensant ab la Lley de Jurisdiccions, m'abstinch de comentar la proposició del distingit concejal lerrouxista.

Però, entretant y ab arreglo á las sevas teorías, demano que 's tiri á terra la Casa de la Ciutat.

Perque 'ls vehíns del carrer de la Font de Sant Miquel no hajin de fer tanta volta pera anar á casa seva.

La Guardia municipal té montada una Cooperativa en el carrer del Palau, que l'altre día sigué objecte de un robo important.

Però no es sols el diner lo que ha perdut, sino el *prestichí*!

Aixís ho deya un guardia desconsolat:

—Si no sabemos *vichilar* lo propi, ¿cómo hemos de saber *vichilar* lo de los demás?

No fa gayres días sigué estrenada á París una comedia enginyosa, que ha tingut un gran éxit de riallas. Se titula *Résigné*.

Aquest resignat es un tal Octavi, qui, durant molts anys es l'amant de una antiga modista, la qual l'enganya ab el seu amich Joan.

Com es natural, l'amant enganyat se cansa d'ella y voldria romprehi; pero li falta valor.—¡Ah!—pensa—si á lo menos hi estigués casat, res me sería més fácil que sorpendrela en flagrant delict y entaular el divorci! Els tribunals m'ajudarían á reconquistar la llibertat.

Y tal pensat, tal fet: se casa ab la modista al sol y únich objecte de separarse'n més fácilmente. Pero succeheix que la modista, quan se veu casada, resolt ser fidel

al seu marit, y despedeix al amich ab el qual s'entenía quan era *querida* per partida doble.

Tot aixó es una farsa... pero no hi haurá qui no reconegui qu' es una farsa molt ben trobada.

De tal modo els últims temporals han gratat la platja de la Secció marítima del Parch, que algunas construccions se 'n han anat á passeig, y sembla que no está lluny el día en que el famós Tiro de colóms correrá també perill.

¡Endavant, endavant, integent Mar vella!

Cops al Tiro de colóms. ¡A veure si tú fas lo que l' Ajuntament no ha sapigut fer!

Aixó es: netejar aquella platja (que ha de ser del poble) de irritants privilegis, impropis de la ciutat y del sigle en que vivim.

Un altre gran café que 's reduheix á límits més modestos: el de l' Alhambra, en la part del local que donava al Passeig de Gracia.

El gran salé ha sigut transformat en un nou cinematógrafa.

Teatros, cafés, establiments diversos que avants tenían

vida propia, van sent víctimas de la epidemia cinematográfica.

Ja veurán com dintre de poch Barcelona será nomenada: la ciutat de las películas.

Apenas suprimida á Fransa la pena de mort, ja hi ha hagut un inglés que ha escrit una carta á Mr. Olémenceau, oferintli comprar per cent mil franchs la guillotina. Un home que té cent mil franchs per' adquirir una bagatela tan macábrica, per forsa ha de ser molt rich.

Y dona rahó al adagi catalá: «Com més rich, més bestia.»

La sessió municipal convocada pera discutir els presupostos del any que vé, comensá á dos quarts de sis del divendres y acabá ben á prop de las set del matí del disapte.

Naturalment, en lloch de discutir, la majoria dels concejals dormían.

Y en tan bella forma, entre bacayna y bacayna, ensopts, amodorrats, disposaren els bons regidors de la Hisenda municipal y acordaren lo que durant el vinent any haurém de pagar els suferts barcelonins.

ARRIBADA DELS NEOS BARCELONINS Á MADRIT

—¡Alto! ¿Quién vive?

—L' exércit de la fé, que vé á aniquilar á aquest govern de flamasóns.

ENTRE COMEDIANTS

- Noy, t' hi semblas molt á n' en Novelli.
 —Y á fé que no es pas que fassi res per imitarlo.
 —Vull dir que t' hi semblas de cara.

FÍ DE TEMPORADA

- Menja, Avi, menja, que ja han fet la seva servitut.

Vist aixó g'té res d'extrany que la nostra situació econòmica sigui tan brillant y que 'l pressupost se saldi sempre ab déficit?

En algún teatro de Roma s'ha comensat á plantejar

una costúm enginyosa al objecte de fixar l'èxit de las obras.

Se tracta de un registrador automàtic, en el qual hi figuran dos distintes oberturas ab las següents inscripcions: *L'obra m' ha agradat.*—*L'obra no m' ha agradat.*

A l'una ó á l'altra els espectadors son invitats á depositarhi, al sortir de la representació, una petita placa de metall que se 'ls entrega quan entran al teatro. Y l'aparat registra la totalitat dels votants, y el número de vots en pró y en contra de l'obra, xifras que s'exhibeixen diàriament en la fatxada del teatro.

Ab aquest sistema tan senzill es el mateix públich el qui fa la crítica de las obras.

A Lancaster (Pensilvania) acaba de morir en la miseria y l'olvit un tal I. Sirk, inventor del revólver.

Cinquanta anys enrera era ajudant mecànic, y estudiant las pessas desmontadas de una pistola, concebí la idea de fabricar un' arma més manejable y práctica.

Ab tot y la gran aceptació del seu invent, no fou ell, sino altres els que s'hi han enriquit.

No basta ser l'inventor del revólver pera fer *blanco* en la roda de la fortuna.

S'atribuix al Papa Pío X la bona idea de suprimir la major part dels dejunis que figuran en el ritual catòlich.

L'idea no pot ser més oportuna, si s'mira als estragos qu' en la humanitat están fent l'anemia y la tisis.

Ara no més faltaria que la supressió dels dijunis se fés realizable mitjantsant un reparto abundantíssim de bons aliments, que bé podrian caure del cel, com el bíblich manná pera que ningú hagués de descrismarse afanyantlos.

D'altra manera podrá 'l Papa suprimirlos; pero 'ls dejunis subsistirán ab carácter forsós. Y ab la supressió dels mateixos ens haurá fet una gracia... que 'ns farà ben poca gracia.

Xascarrillo de postres:

En las oposicions á una cátedra de Medicina.

—¿Qué li donaría á un individuo que hagués prés una bona dossis d'arsénich?

—La extrema-unció!

NOTAS DE CASA

El Centre Autonomista Fivaller (Ateneo del Districte 6.º) á més de convidarnos á la Sessió inaugural del present curs, anunciada per ahir dijous, ha tingut la atenció de remetre'ns deu bonos de pa y arrós, pera repartirlos entre personas necesitadas.

De la Casa *The Simplex* hem rebut el catàlech dels diferents rams que abraça el seu establiment del carrer del Bon-succés, 5.

La Delegació de la *Lliga Regionalista* á la Barceloneta ens ha enviat el cartell dels Jochs Florals que tindrán lloch el primer diumenge de Janer del any vinent.

Els premis oferts son dinou y las composicions deuen ser enviadas per tot el dia 20 de Desembre al Secretari del Jurat calificador, Alegria, números 33 y 35.

Gracias á tots.

QUÈNTO

Cosas hi ha que 's diuen per rutina, sense meditarlas.

Com per exemple el diálech entaulat entre dos mares de familia, asseguradas en un padris del Passeig de Gracia.

—La quitxalla dona molts disgustos—deya una d'ellas.—Unas vegadas perque cauhen malalts, altres perque estant bons fan mil entremaliaduras, una viu sempre ab un ay al cor. ¿No li sembla senyora Mónica?

—Sí, senyora, sí; jo sempre ho dich: *Ditxosas las mares que no 'n tenen cap de fill.*

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
 Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Es qüestió de pochos días,
La confecció toca á son terme,
S' está enquadernant y aviat sortirà

L' **ALMANACH** DE LA **ESQUELLA** DE LA **TORRATXA**
1907

La **CUBERTA**, de 'n *Tomás Sala*, es un va-y-tot d' elegancia y bon gust.
Els **XX SIGLES**, caricaturisats per en *Picarol*, son una nota cómica de primera.

En l' **Almanach de La Esquilla** pera 1907 hi ha col·laborat la flor y la nata del intel·lectualisme catalá.

NO MÉS COSTARÁ UNA PESSETA

Advertim als senyors Corresponsals que no hagin demanat encare exemplars, la conveniencia de no retrassar la demanda.

Obra nueva de

B. PÉREZ GALDÓS

PRIM Tomo 9.º de la 4.ª serie de **EPISODIOS NACIONALES**

Precio: 2 pesetas

Acaba de ponerse á la venta

ALMANAQUE BAILLY-BAILLIERE

6 SEA

Pequeña enciclopedia popular de la vida práctica

En rústica Ptas. 1'50
Encuadernado » 2

NOVEDADES

De criminología y penología, por P. Dorado. . Ptas. 3

GENIZAS, por García Deledda. Ptas. 3

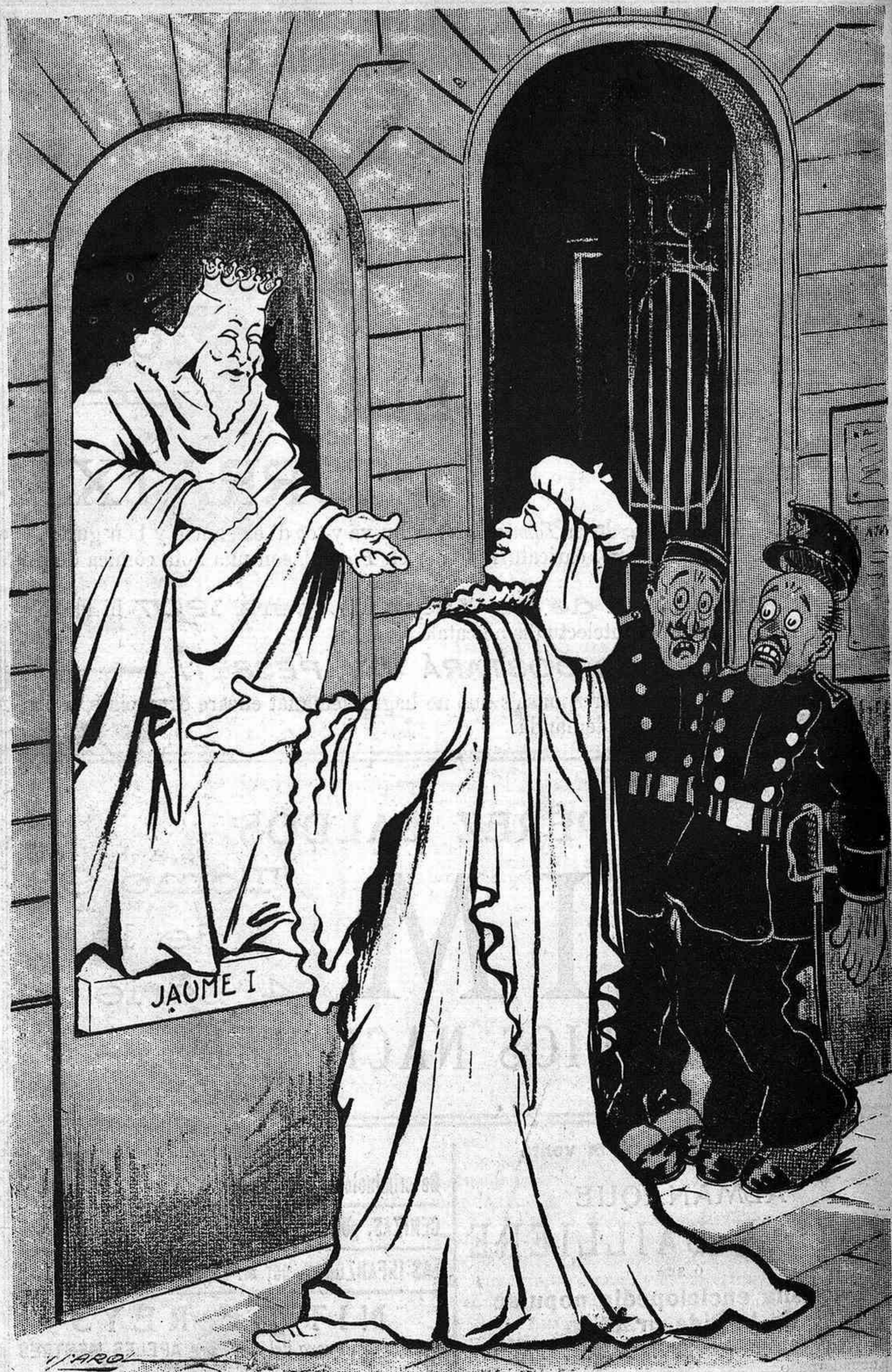
LAS INFANZONAS, por M. López Roberts . . . Ptas. 3

NIT DE REYS

Quinto de la vora del foch, per **APELES MESTRES**
Ptas 1

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

UN REY QUE CONEIX EL PANYO

—¡Que sigui l' enhorabona, Jaume! ¡Qué pagas?
 —¡Per aixó del monument á Montjuich?... ¡Candorós Fivaller!... Vés, tórnatén á la capella, y quan dintre de quaranta ó cinquanta anys se colouqui la primera pedra, ja 't faré avisar.